

מוזיאון חיל האוויר החדש – קווים לדמותו של החלום

תמצית מסמך הטרומ-פרוגרמה מנקודת מבטו של אוצר המוזיאון

הקדמה ומבוא:

לפנינו הזדמנות נדירה להגשמת החלום על מוזיאון עדכני, מקיף ומתקדם ברוח החיל בדמותו ובצלמו לחיל האוויר הישראלי, שיקום בטווח הנראה לעין, תוך שימוש מושכל במשאבים ובנכסים ההיסטוריים המקוריים היקרים מפז המצויים במוזיאון הקיים ושילובם של נכסים חדשים שייצגו את חזית הקדמה.

מוזיאון שיהיה בית חם, ישראלי ובינלאומי, לשימור ולהנחלת מורשתו המפוארת של חיל האוויר הישראלי, אך גם מוזיאון תעופה וחלל ראשון ומוביל בישראל ומרכז מבקרים ייחודי לייצוגו של החיל, שישאב מרוח הגילוי, פריצת הדרך הטכנולוגית וכושר ההמצאה של התעשיות הביטחוניות בישראל בכלל והתעשייה התעופתית עתירת הידע בפרט.

מוזיאון אשר יוקם בחצרים בקרבה מידית לבסיס חיל האוויר חצרים באתרו ובמקומו של מוזיאון חיל האוויר הנוכחי, בין העיר המטרופולינית באר-שבע, לבין המועצה האזורית בני-שמעון והמועצה האזורית מרחבים, כחלק בלתי נפרד מהקהילה במרחב זה, במטרה להמשיך ולהתקדם מהקיים ברוח ובהשראת מודלים קיימים של מוזיאונים בעולם ולפתח את העיסוק שלנו בחיל בשימור המורשת בהפצתה ובהנחלתה בדומה למה שנעשה בעולם הרחב בשדה המוזיאונים האוויריים ובארץ בשדה המוזיאונים ומוסדות התרבות והפנאי.

יהא זה מוזיאון, שאת תצוגתו ותערוכותיו נבקש להעשיר באמצעות מיטב הכלים הטכנולוגיים העומדים לרשותנו כיום. נפיח בו רוח חיים, על-ידי טווייתה של רקמת חיבור אנושית רצופה בינו לבין יחידות החיל, שיעלו לרגל ויקיימו פעילות חינוכית וערכית באולמות התצוגה, בינות למטוסי העבר ובמרחבים שיהיו מתוכננים בקפידה ומיועדים לפעילות כזו: קריית מבנים חדשים ומתוכננים היטב, אשר יבנו בשלבים ובמאמץ לבנות את "המסה הקריטית" שלהם בפעימה אחת. המוזיאון

ישכון בפארק רחב ידיים, שבו תהיה תצוגת חוץ עשירה ומשלימה לתצוגת הפנים.
הפארק ינוהל בשיתוף סינרגי עם קק"ל – פארק חיל האוויר!

החיל יאמץ את המוזיאון אל חיקו ואילו המוזיאון יעניק לחיל מכל טוב בתחומי
התמחותו וייתן מענה איכותי לחזון החיל.

במוזיאון חיל האוויר החדש יוכל כל תלמיד תיכון במדינת ישראל לערוך היכרות עם
עולמו של חיל האוויר הישראלי, לשאוב השראה ממראה עיניו וממה שיספוג במהלך
ביקורו ולהתחיל לחלום ...

לנגד עינינו, דמותו של האב המייסד של מוזיאון חיל האוויר, לפני קרוב לארבעה
עשורים, תא"ל בדימוס יעקב טרנר. המוזיאון לא היה קם לולא חזונו, פעולתו
וחריצותו של טרנר, שהוא האיש שבזכות מפעל חייו והודות לעיקשותו נמצא משכנו
הוותיק של המוזיאון בחצרים. כאן, בחרתי לשרטט את דמותו של החזון למוזיאון
החדש, כפי שאני רואה אותו, כאשר לרשותי פרספקטיבה של שנים רבות -
כשלושה עשורים במוזיאון.

מקווה שתמצאו בדברים שיובאו לעיל "ארגז כלי עבודה" שימושי ומקור להשראה
בתהליך העבודה המשותף שלנו למען פיתוחו של מוזיאון חיל האוויר החדש שיוקם
בחצרים במהרה בימינו!

המרכיבים העיקריים של המוזיאון החדש:

חזית –

פארק המוזיאון ותצוגת חוץ קדומנית –

פארק חיל האוויר, ינוהל בשיתוף פעולה ייחודי עם קק"ל ויהיה פרויקט דגל עבורם. יכיל שטחים ירוקים ונטיעות, מדשאות, פינות צל וישיבה ופיקניק ומגרשי חניה ובו ישובצו מרכיבי תצוגת חוץ, שזהו המקום הטבעי עבורם: אייקון כניסה למרחב / לטריטוריה של המוזיאון, מונומנט זיכרון והנצחה, גן פסלים, לשכת הגיוס של באר-שבע והדרום ותשתית לגף פורס מתחלף "חי". פארק חיל האוויר יהווה כעין מרחב הקדמה ומבוא ויאפשר למבקר במוזיאון שלב של הכנה וציפייה לקראת הביקור במוזיאון עצמו.

טרמינל כניסה וקבלת פנים –

המגע הראשון עם הטרמינל יעורר קריאות התפעלות. תמצית חווית קבלת הפנים החמה שלה יזכה המבקר במוזיאון החדש / חווית הפרידה ושמירת הקשר עם המוזיאון שלה יזכה המבקר הנפרד לשלום. מכלול חדיש שיקלוט אליו את המבקרים הנכנסים וישלח לדרכם את המבקרים היוצאים. יכיל את כלל הפונקציות הנדרשות: קופות, שערים, בידוק בטחוני ואבטחה, מידע והכוונה, ישיבה והסבה, שירותים, מסעדה וכיוב'. מבחינת התוכן ימוקם בטרמינל אייקון אמנותי סמלי אחד ויחיד. מהטרמינל, שיתחבר לחוויית הטיסה האזרחית המסחרית שעמה מגיעים ובה טעונים המבקרים במוזיאון החדש, הם מוכוונים ומנותבים למסלולי הביקור המומלצים והמתאימים להם ביותר באופן שבו תהיה לסגל המוזיאון שליטה מרכזית מרבית ולמבקר חווית ביקור מיטבית והתרשמות ראשונית, שאין לה תחליף מעולמו של חיל האוויר הישראלי.

מרכז המבקרים של חיל האוויר הישראלי –

האגף הפותח את תצוגת המוזיאון החדש. ייצוג לחזית הקדמה המדעית וזירת המפגש הראשוני, המתווך היטב, בין ילדים ובני נוער ישראלים ומהתפוצות לבין חזית הטכנולוגיה שהעמידה מדינת ישראל לרשות חיל האוויר שלה, כליל תפארת היצירה של התעשייה התעופתית / הביטחונית בישראל והאופן שבו משתלבות פלטפורמות שנרכשו מעבר לים לשימוש של החיל ובשורותיו. המחשת מבנהו, מרכיביו, אופיו המבצעי, התפקידים שהוא מציע למתגייסים המצטרפים לשורותיו. סוד קסמו והרוח המנשבת בו – הרוח האנושית המניעה אותו, מפיחה בו חיים ומאפשרת למטוסיו להמריא ולבצע את משימותיו. מרכז יחסי הציבור וטיפוח התדמית של החברות הישראליות המובילות בעולם ושל החברות האמריקניות המובילות בשוק הישראלי. מרכז חדיש וחדשני שיהווה גם חלופה חדשה וראויה לחלק הארי של הביקורים האזרחיים המתקיימים כיום בבסיסי חיל האוויר ובתעשיות התעופתיות. מעורבות מיוחדת ורבה של גורמי מטה ושדה בחיל ברקימת, יצירת ואצירת מרכז זה, שאין לו אח ורע בעולם התעופה הצבאית.

המוזיאון ההיסטורי –

טיסה אל העבר. מסע פלאי אל עברו הרחוק של חיל האוויר הישראלי, החל בחלוציה הראשונים של התעופה העברית והמשך ביסודותיו של החיל במלחמת העצמאות ובשיאי בניין כוחו ופעולתו המבצעית במלחמות ישראל וביניהן. ביטוי מרבי לצמתים מרכזיים בקורות החיל תוך שימוש מרבי במוצגים מקוריים, כולל מטוסים גדולים, אשר יוצגו תחת קורת גג. שאיבת השראה ממוזיאוני תעופה וחילות אוויר בעולם. התצוגה נחתמת באירוע היסטורי מרכזי, שממנו ואילך המוזיאון אינו מכסה עוד: מלחמת לבנון השנייה.

מוזיאון התעופה והחלל הישראלי – האגף המדעי של מוזיאון חיל האוויר החדש:

זירת מפגש ראשוני עם נפלאות הטיסה באטמוספירה וגילוי החלל החיצון בניסיון להסביר לילדים ולבני נוער כיצד מתרחש הפלא הלכה למעשה באמצעות אמצעי המחשה מתקדמים ופעילות אינטראקטיבית. מוזיאון תעופה וחלל ראשון ויחיד בישראל. מקום מיוחד לשיתוף פעולה נרחב עם מוסדות אקדמיים (הטכניון, אוניברסיטת בן-גוריון) וגופים ציבוריים (קרן אילן רמון). פניה מיוחדת אל חניכי בית הספר לטיסה ושוחרי בית הספר הטכני.

מוזיאון אוסף המטוסים ואמצעי הלחימה האוויריים –

אכסניה ראויה להצגתו ולאחזקתו של אחד האוספים הגדולים, המגוונים והגדולים ביותר בעולם של כלי טייס צבאיים, תחת קורת גג ותוך מתן מענה תחזוקתי מיטבי.

תערוכות מתחלפות –

ניצני הצמיחה של המוזיאון. הרובד המשתנה, המפתיע, המותאם ללוח השנה ולמיקוד. שכבה תוססת וחיה בכל רחבי תצוגת המוזיאון.

הקמפוס האווירי של מוזיאון חיל האוויר החדש:

בית חם לגף הטיסה של מטוסי הבוכנה ההיסטוריים מעידן מלחמת העולם השנייה המוטסים במוזיאון זה קרוב ל-40 שנה. תשתית מקצועית מתקדמת לרווחת טייסי המוזיאון ואורחיהם. נסתר מהציבור הרחב, אך נגיש למבקרים רמי דרג. מאפשר מיסוד לפעילות בעלת חשיבות סמלית חילית ולאומית שאותה ימשיך להוביל המוזיאון החדש.

מרכז חינוך, ערכים והכשרה

מרכז כנסים ומופעים ואודיטוריום

מרכז מחקר, מידע, אוספים וארכיון

מרכז תחזוקה, סדנאות, שימור ושיחזור

משרדי הנהלת המוזיאון

